

Aan de commissie
Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Beste commissieleden,

Met deze brief informeer ik u over de voortgang van het Burgerberaad Klimaat, conform het raadsbesluit Vaststellen van de Startnotitie Rotterdams Burgerberaad Klimaat (23bb006148). In dat raadsbesluit heeft de gemeenteraad besloten het college opdracht te geven om u periodiek te informeren over de voortgang van de organisatie en de uitvoering van het burgerberaad. In deze brief vindt u informatie over de voortgang en uitvoering van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat.

Op 16 april is het burgerberaad officieel van start gegaan. In zes bijeenkomsten heeft het burgerberaad intensief gewerkt aan het formuleren van adviezen in antwoord op de vraag: "Wat moet Rotterdam nu verder doen voor en met Rotterdammers om de klimaatdoelen te halen?"

Het beraad heeft in totaal 22 adviezen gemaakt, waarvan zij er 10 met een meerderheid van 80% heeft aangenomen. Het burgerberaad overhandigt haar adviesrapport aan mij op 22 oktober 2024, daarna zal ik het rapport delen met uw commissie.

Samenstelling burgerberaad bij aanvang

Bij aanvang in april is er een diverse en representatieve groep van 116 Rotterdammers samengesteld door middel van loting, met de volgende samenstelling:

- Geslacht: Man (50%) – Vrouw (50%) – X (1%)
- Stadsdeel: NPRZ (31%) – Zuid overig (9%) – Noord Binnen (36%) – Noord Buiten (24%)
- Leeftijdsgroep: 16-25 (18%) – 26-45 (37%) – 46-65 (29%) – 66+ (16%)
- Opleidingsniveau: t/m MBO1 (31%) – MBO2 t/m vwo (37%) – hbo/wo (32%)
- Arbeidsverhouding: Student (6%) – Loondienst (55%) – Zelfstandig (9%) – Werkloos (10%) – Overig (20%)

Terugblik bijeenkomsten

Van 16 april tot en met 21 september is het burgerberaad zes keer bijeengekomen. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste activiteiten tijdens de bijeenkomsten tot nu toe:

- 16 april – Bijeenkomst 1: Kennismaking en introductie van het klimaatvraagstuk door de concerndirecteur Stadsontwikkeling: "Wat moet Rotterdam met en voor Rotterdammers nu verder doen om de klimaatdoelen te behalen?"
- 20 april – Bijeenkomst 2: Excursies naar duurzame initiatieven in de stad, zoals de Floating Farm, SAWA en het Essenburgpark. Vooraf konden Rotterdammers via mijn.rotterdam suggesties doen voor locatiebezoeken. Vier locaties waren i.v.m. praktische overwegingen al geregeld. En twee locaties zijn gekozen uit de suggesties van Rotterdammers. Tijdens deze bijeenkomst kregen een lijst met experts voor bijeenkomst 3, waar ze uit konden kiezen. Ook hebben zij zelf suggesties gedaan voor mensen die zij graag wilden spreken.
- 1 juni – Bijeenkomst 3: Deelnemers verdiepten zich verder in het klimaat. Zij spraken met klimaatexperts en deden inspiratie op voor mogelijke adviezen, met Kees Vendrik als hoofdspreker bij het plenaire programma. Er waren 18 experts aanwezig op de thema's: energievoorziening, gebouwde omgeving, mobiliteit, grondstoffentransitie, gezondheid, stadsinitiatieven, klimaatadaptatie, belangengroepen en CO₂-uitstoot.
- 20 juni – Bijeenkomst 4: Het burgerberaad ging in kleine groepjes aan de slag met het schrijven van adviezen en wisselde ideeën uit. Het resultaat waren 41 conceptadviezen.
- 7 september – Bijeenkomst 5: Voorafgaand aan bijeenkomst 5 ontving het burgerberaad feedback van een ambtelijke toetsingscommissie op de uitvoerbaarheid en effectiviteit van de 41 conceptadviezen. Elk conceptadvies is door de toetsingscommissie bekeken op in hoeverre het voorstel bijdraagt aan het behalen van de klimaatdoelen, inschatting van een mogelijke CO₂-reductie, in hoeverre het conceptadvies financieel en juridisch uitvoerbaar is, hoe het idee zich verhoudt tot bestaand beleid van de gemeente en wat de samenhang is met het coalitieakkoord.

Ook kregen de leden de rapportage met de uitkomsten van het betrekken van het maxipubliek (zie "betrekken maxipubliek" verderop in deze brief). Een brede toetsingscommissie was aanwezig om vragen te beantwoorden. Dit betekende dat er ambtelijke experts waren op gebied van o.a. energiesysteem, kernenergie, mobiliteit, financiën, wet- en regelgeving, coalitieakkoord, haven, CO₂, klimaatadaptatie, afval, grondstoffentransitie en warmtenetten.

Het resultaat van de dag waren 29 bijna-definitieve adviezen. Ook stemde het burgerberaad over een kiesdrempel. Zij heeft gestemd voor een kiesdrempel van 80%. Dit betekent dat een advies is aangenomen als 80% van de aanwezige leden voor een advies stemt.

- 21 september – Bijeenkomst 6: Het burgerberaad heeft haar adviezen aangescherpt en overlappende adviezen samengevoegd. Het was belangrijk dat de percentages van voor- en tegenstemmers exact gemeten konden worden. Daarom heeft het burgerberaad via een Mentimeter haar officiële stemming gedaan. In totaal heeft het burgerberaad 22 adviezen voor de gemeente Rotterdam bedacht waarvan zij er 10 met een meerderheid van 80% heeft aangenomen.

Samenstelling burgerberaad gedurende bijeenkomsten

Het burgerberaad heeft tot de laatste bijeenkomst aan toe zijn representativiteit weten te behouden. Zo waren bij de zesde bijeenkomst alle deelgebieden in Rotterdam vertegenwoordigd met minstens één deelnemer, inclusief de kleine kernen. Ook hebben er op vlak van de criteria uit de eerste loting - geslacht en leeftijd - geen grote schommelingen plaatsgevonden. Er zijn relatief meer theoretisch geschoolden dan praktische geschoolde deelnemers afgevallen tijdens het proces. Ook binnen de categorieën op het vlak van arbeidsverhouding is elke groep voldoende vertegenwoordigd gebleven.

Bij de laatste bijeenkomst waren er 71 mensen aanwezig. Na elke bijeenkomst heeft het projectteam contact gezocht met de deelnemers die er niet waren en zich vooraf niet afgemeld hadden. Redenen voor afmelden of no-show waren onder andere: ziekte, vakantie, overlijden, verhuizing, studiedrukke en privéomstandigheden. Met een beperkt aantal deelnemers hebben we helemaal geen contact meer kunnen krijgen, waardoor onbekend is waarom deze deelnemers niet zijn teruggekomen. Daarnaast is er een kans dat er afvallers waren vanwege de lange zomerperiode; een periode van ruim 2 maanden, tussen bijeenkomst 4 en 5. Deze lange zomer was vooraf meegenomen in de planning, maar organisatorisch niet anders te regelen in verband met feestdagen etc. Hiermee heeft het beraad een uitvalpercentage van 27%. Ter context: het burgerberaad over afval in Zoetermeer had een uitvalpercentage van 28% en in Amsterdam over Schone Stad was het percentage afvallers 22%.

In termen van representativiteit ben ik tevreden over het verloop van het burgerberaad. Op basis van de data kan gesteld worden dat de adviezen van het beraad zijn uitgebracht door een groep Rotterdammers die representatief is voor de stad. De percentages en data per bijeenkomst zal u ontvangen samen met het adviesrapport van het burgerberaad.

Het maxipubliek betrekken bij het burgerberaad

In lijn met de motie over het betrekken van het maxipubliek (23bb006398) en op basis van geleerde lessen van andere burgerberaden, heeft het burgerberaad in de zomermaanden de bewoners van Rotterdam betrokken die niet in het burgerberaad zitten. Dat is gebeurd op twee sporen:

1. Informereren over de voortgang van het burgerberaad.

Bewoners van Rotterdam zijn vanaf begin april doorlopend geïnformeerd over de ontwikkeling van het burgerberaad door middel van: de website, stadscampagnes, nieuwsbrieven, social media, lokale kranten en andere uitingen van de pers. Daarnaast konden geïnteresseerden ook onderliggende stukken en verslagen van de bijeenkomsten lezen op mijn.rotterdam.

2. Betrekken bij de inhoud van het burgerberaad

Begin april, nadat de loting was gedaan, is er een stadsbrede campagne over het burgerberaad gestart met een handelingsperspectief voor bewoners. Onderdeel van de campagne was dat bewoners ideeën konden aandragen voor excursielocaties, waar het burgerberaad naartoe kon gaan in bijeenkomst 2 om meer te leren over duurzaamheid in Rotterdam.

In de zomer heeft het burgerberaad de bewoners betrokken met een bredere aanpak en daarmee inhoudelijke input opgehaald om hun adviezen mee aan te scherpen. Dit is op drie manieren gedaan:

1. Straatgesprekken: In augustus heeft het burgerberaad onder begeleiding van onderzoeks-, advies- en participatiebureau EMMA in Ommoord, Rozenburg en

I Jsselmonde gesprekken gevoerd met bewoners op de markt. In totaal zijn 86 inwoners geïnterviewd over het onderwerp klimaat.

2. Online peiling: Van 2 t/m 27 augustus konden Rotterdammers via een online vragenlijst hun mening geven over klimaatvraagstukken. In totaal zijn 1.238 vragenlijsten ingevuld.
3. Kindergesprekken: Gesprekken met Rotterdamse kinderen (8-12 jaar) over hun ideeën voor een duurzame toekomst, zoals meer groen en minder afval. Dit naar aanleiding van de brief van de Ombudsman Rotterdam Rijnmond over het burgerberaad klimaat aan uw commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat (24bb001801).

De zomergesprekken en online peiling zijn aangekondigd met een stadsbrede campagne via billboards op straat, de lokale kranten, de nieuwsbrief en sociale media.

Monitorgroep

In lijn met een aangenomen motie over het oprichten van een monitorgroep die bestaat uit deelnemers van het burgerberaad (23bb006397), is het burgerberaad gevraagd of zij deze groep wil oprichten. Het doel van die groep is om te monitoren hoe de gemeente de adviezen uitvoert en proces kan volgen. Daarnaast kunnen leden van deze groep ook vaker als klankbordgroep of adviesgroep worden gevraagd door de gemeente bij de ontwikkeling van beleid. 27 deelnemers hebben zich hiervoor aangemeld. Zij gaan nog bepalen hoe zij de monitorgroep vorm willen geven.

Evaluatie en onderzoek

Evaluatie

De afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) heeft de opdracht gekregen om een evaluatie van het burgerberaad klimaat uit te voeren. Deze evaluatie heeft twee doelen:

1. Het in kaart brengen van het proces, vanaf het ontwerp van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat tot en met de implementatie van de voorstellen die het Rotterdams Burgerberaad Klimaat heeft opgeleverd (tot uiterlijk één jaar na afloop van het Rotterdams Burgerberaad Klimaat).
2. Het beschrijven van de ervaringen van de Rotterdammers die aan het Rotterdams Burgerberaad Klimaat deelnemen. Hierbij is speciale aandacht voor (de ontwikkeling van) de kennis, ervaring en houding van de deelnemers op het gebied van klimaat/ duurzaamheid.
3. Het onderzoeken van het proces en de ervaringen van deelnemers heeft als overkoepelend doel om lessen te trekken voor toekomstige burgerberaden van de gemeente Rotterdam.

OBI levert in maart 2025 haar onderzoeksrapport op.

Onderzoek

De gemeente Rotterdam neemt deel aan het leernetwerk burgerberaden van de Haagsche Hogeschool en de Hogeschool van Amsterdam, waarin onder andere kennis wordt gedeeld met andere gemeenten en onderzoekers op verschillende thema's dieper onderzoek doen naar burgerberaden. Onderzoekers van dit leernetwerk voeren onder andere een onderzoek uit naar hoe gemeentes het maxipubliek betrekken. Rotterdam is hierin een casus. Dit onderzoek loopt nog en resultaten worden uiteindelijk gedeeld met uw commissie.

Aanwezigheid pers, raadsleden en wijkraadsleden

In bijeenkomst 1 heeft het burgerberaad besloten dat raadsleden en pers de bijeenkomsten als toeschouwer bij mogen wonen. Op bijeenkomst 2 heeft het beraad ditzelfde besluit genomen maar dan over wijkraadsleden. Verschillende leden van uw commissie hebben het burgerberaad bijgewoond. Ook diverse wijkraadsleden zijn komen kijken.

Van de uitgenodigde pers heeft Vers Beton gebruik gemaakt van de uitnodiging en verschillende bijeenkomsten bijgewoond. Ook heeft omroep Human opnames gemaakt van het burgerberaad voor een aflevering over klimaatrechtvaardigheid. De omroep wil in die aflevering bekijken of een burgerberaad een rol kan spelen bij het maken van rechtvaardiger klimaatbeleid. De uitzending is gepland eind december.

Uitnodiging feestelijke afsluiting

Op 22 oktober zal het burgerberaad het definitieve adviesrapport feestelijk overhandigen aan mij. Uiteraard zijn ook leden van uw commissie uitgenodigd.

Programma

18:30-19:00	inloop en aanmelding met wat te drinken en hapjes
Vanaf 19.00	<ul style="list-style-type: none"> • opening bijeenkomst door Yke Ntoane, voorzitter burgerberaad • speech van deelnemers burgerberaad • speech en dankwoord van mij • fotomoment/feestelijke overdracht eindrapport aan mij • napraten en borrel
20:30	einde

Locatie:

Auditorium van het Timmerhuis, Halvemaanpassage 1, Rotterdam

RSVP

Ik hoop u te mogen verwelkomen op 22 oktober. RSVP vóór 14 oktober door een kort mailtje te sturen naar burgerberaadklimaat@rotterdam.nl
Dit helpt de projectorganisatie om de avond goed te organiseren.

Vooruitblik

Toesturen adviesrapport ter informatie

Ik zal uw commissie na 22 oktober alvast het adviesrapport toesturen.

Besluitvorming

Na het kerstcees stuur ik u de stukken ter besluitvorming, zodat u begin 2025 een besluit kan nemen. Zodra de gemeenteraad een besluit heeft genomen over welke adviezen van het burgerberaad zij wilt uitvoeren, worden deze opgenomen in het Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR). Via het KAR wordt de voortgang van de uitvoering gemonitord.

Evaluatie burgerberaad

De evaluatie van het burgerberaad stuur ik u uiterlijk 28 maart 2025, zodat ik samen met uw commissie in gesprek kan gaan over de geleerde lessen van dit burgerberaad.

Ik kijk in ieder geval terug op een zorgvuldig en goed georganiseerd burgerberaad dat adviezen heeft opgeleverd om de gemeente te helpen met het behalen van de klimaatdoelen. De betrokkenheid van deze groep deelnemers bij de stad is hoog en de sfeer was tijdens het beraad vol enthousiasme. Ik heb er vertrouwen in dat we met de adviezen van het burgerberaad extra meters kunnen maken met het behalen van de klimaatdoelen.

Met deze brief hoop ik u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C.M. Zeegers', with a long horizontal stroke extending to the right.

Drs. C.M. Zeegers MA
Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen